

REMISSYTTRANDE

Datum

Dnr

5991-20-8.1

Aktbilaga

Regeringskansliet

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54)

(Departementets diarienummer Ju2020/03215)

Jag konstaterar att förslaget till ändringar i utlänningslagen i allt väsentligt innebär att bestämmelserna i den s.k. tillfälliga lagen lyfts in i utlänningslagen och att tidsbegränsade uppehållstillstånd nu blir den normala ordningen.

Jag har från mina utgångspunkter inte några egentliga invändningar mot förslagen. Däremot vill jag lyfta fram följande.

Försörjningskrav som villkor för permanent uppehållstillstånd m.m.

Kommittén anser att det ska ställas ett försörjningskrav vid ansökan om permanent uppehållstillstånd, se 5 kap. 7 § i förslaget till ändring i utlänningslagen. Förslaget innebär att en ansökan om ett permanent uppehållstillstånd endast får beviljas om bl.a. sökanden kan försörja sig.

Av lagtexten framgår inte om försörjningskravet ska vara uppfyllt vid tidpunkten när ansökan om permanent uppehållstillstånd ges in eller om sökanden ska ha uppfyllt försörjningskravet även för viss tid innan han eller hon ansöker om permanent uppehållstillstånd ges in. Övervägandena och författningsskomentaren ger inte heller någon ledning i det aktuella avseendet.

I betänkandet redovisas förhållandena i bl.a. Danmark och Norge vad gäller krav på försörjning (s. 209 f.f. i betänkandet). I Danmark gäller att utlänningen under de senaste fyra åren före ansökan om ett permanent uppehållstillstånd inte har beviljats offentliga bidrag med undantag för stöd i form av mindre individuella förmåner som inte är direkt relaterade till förmåner som kan likställas med lön eller pension eller ersätta dem. I Norge innebär kravet på egen försörjning att utlänningen måste ha varit självförsörjande de senaste tolv månaderna innan ansökan om ett permanent uppehållstillstånd ges in.

Enligt min uppfattning bör det av lagtexten klart framgå om försörjningskravet ska vara uppfyllt vid den tidpunkt när ansökan om ett permanent uppehållstillstånd ges in eller om sökanden ska ha uppfyllt försörjningskravet även för viss tidsperiod innan ansökan ges in, jämför här också formuleringen av försörjningskravet i förslaget om anhöriginvandring i 5 kap. 3 b §. Det kan därför ifrågasättas om försörjningskravet i 5 kap. 7 § 2 ska vara

uppfyllt även i fråga om sökandens eventuella familj som befinner sig i Sverige.

Såväl i den gällande bestämmelsen i 5 a kap. 2 § som i den föreslagna lydelsen av denna paragraf (5 a kap. 2 § 1) angående förutsättningarna för att anses som varaktigt bosatt gäller som villkor för att varaktig vistelse i Sverige ska beviljas att sökanden fullt ut ska kunna försörja sig och sin familj med *egna medel* /min kursivering/ så att grundläggande behov av uppehälle och bostad är tillgodosedda.

De nu nämnda bestämmelserna tar förvisso sikte på olika situationer men det finns anledning att ytterliga överväga formuleringarna när det gäller försörjningskravet.

I detta sammanhang uppkommer även frågan om vad som bör gälla i fråga om försörjningskravet när en sökande utan egen inkomst och som inte uppbär några bidrag erhåller försörjning från någon annan. Övervägandena och författningskommentaren ger inte någon ledning i detta avseende.

Permanent uppehållstillstånd vid hinder mot verkställighet

I 12 kap. 18 § andra stycket föreslås att ett permanent uppehållstillstånd får beviljas om även förutsättningarna i 5 kap. 7 § är uppfyllda i de fall när det finns ett bestående hinder mot verkställighet och utlänningslagen har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år när tiden för ett uppehållstillstånd löpt ut. Den föreslagna bestämmelsen innehåller inte någon möjlighet till undantag t.ex. i fråga om personer som dömts för grov brottslighet eller som bedöms vara ett säkerhetshot för Sverige, men som inte kan utvisas på grund av att det föreligger hinder mot verkställighet. Utan ett undantag, exempelvis ”om det inte finns särskilda skäl som talar emot det” finns det en risk för att den föreslagna bestämmelsen i enskilda fall kan komma att leda till stötande resultat.

Övrigt

Avslutningsvis vill jag i anslutning till vad som sägs under avsnitt 14 Rätts-säkerhet göra följande mer allmänna reflexion.

De enskilda paragraferna är emellanåt mycket omfattande och indelade i betydligt fler stycken än vad som är det vanliga i lagstiftningssammanhang. Paragraferna innehåller inte sällan hänvisningar till andra paragrafer. Dessa omständigheter medför att utlänningslagen är tämligen svår överblicka. Att få klarhet i vad som gäller förutsätter med andra ord en ingående läsning och bläddrande. I andra lagstiftningssammanhang går det att följa den röda tråden men i utlänningslagen synes denna tråd med jämna mellanrum slå knut på sig själv. Detta är nu inte något nytt utan den svåröverskådliga materian lyftes fram av Lagrådet i dess yttranden 2002 respektive 2005 över förslagen till den nu gällande utlänningslagen.

Till detta kommer att utlänningslagen sedan den trädde i kraft den 31 mars 2006 har ändrats närmare 70 gånger. Något omtryck synes inte ha gjorts under åren. Detta är också en omständighet som bidrar till att lagen är svåröverskådlig.

Det är min uppfattning att rättssäkerheten skulle ha att vinna på att det i ett första steg görs ett omtryck och en redaktionell översyn av lagstiftningen.

Ärendet har föredragits av Nedim Salcic. I beredningen har även byråchefen Anders Lindgren deltagit.

Mari Heidenborg